КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради
Інституту післядипломної освіти
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка
від «29» вересня 2026 р., протокол №

Голова Вченої ради, директор Інституту
канд. пед. наук, доцент
_____ Михайло ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ

Протокол засідання кафедри
природничо-математичної освіти і технологій
Протокол № 6 від «15» вересня 2026 р.
Завідувач кафедри, к.пед.наук, доцент
_____ Ірина ВОРОТНИКОВА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників
(закладів загальної середньої освіти)

«Актуальні питання викладання предмета
“Підприємництво і фінансова грамотність”»

Галузь знань: А Освіта

Спеціальність: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Категорія слухачів: **учителі предмета «Підприємництво і фінансова грамотність», учителі економіки, математики та інформатики закладів загальної середньої освіти**

Київ – 2026

Розробник: Заплатинський Василь Миронович, доцент, к.с-г.н., доцент кафедри природничо-математичної освіти і технологій Інституту післядипломної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Напрям підвищення кваліфікації: сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: окремих компонентів Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904. Відповідність обраного напряму зазначеній типовій програмі враховано відповідно до Примірного переліку типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямами, затвердженого наказом МОН України від 10.07.2026 № 1081.

Термін дії програми: з 01.10.2026 до 20.12.2030 р.

Рецензенти:

ВАСИЛЕНКО Світлана Василівна, завідувачка ННЦ розвитку персоналу та лідерства Київського столичного університету ім. Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

ОНОПРІЄНКО Наталія Іванівна, заступник директора школи з навчально-виховної роботи Школа 212 м. Києва

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Актуальність програми. Запровадження предмета «Підприємництво і фінансова грамотність» у базовій середній освіті актуалізує потребу в професійному розвитку педагогічних працівників, які мають забезпечувати формування в учнів підприємливості, фінансової грамотності, відповідального ставлення до грошей і здатності приймати обґрунтовані рішення. Якісне викладання предмета потребує розуміння його місця в освітній галузі, орієнтування в Державному стандарті базової середньої освіти, модельних навчальних програмах і підручниках, а також уміння планувати навчання та інтегрувати його з іншими предметами.

Важливими складниками фінансової освіти є усвідомлена фінансова поведінка, планування родинних фінансів, аналіз доходів і витрат, заощадження, відповідальне споживання та основи підприємницького мислення. В умовах поширення цифрових фінансових сервісів особливої уваги потребують фінансова безпека, захист персональних даних, розпізнавання шахрайства й кіберризиків, а також формування практичних навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі. Програма має практико-орієнтований характер і передбачає використання кейсів, симуляцій, інтерактивних вправ та цифрових освітніх ресурсів.

Цільова група: учителі предмета «Підприємництво і фінансова грамотність», учителі економіки, математики, інформатики та інші педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг програми: 30 академічних годин / 1 кредит ЄКТС; три рівноцінні модулі по 10 академічних годин. Кожен модуль завершується окремим тестуванням тривалістю 1 академічна година.

Особливості реалізації програми: програма може реалізовуватися в інституційній очній, дистанційній або змішаній формі. Навчання передбачає інтерактивні лекції, практичні заняття, самостійну роботу, аналіз педагогічних і фінансових ситуацій, розроблення навчальних завдань та матеріалів. Кожен модуль є тематично завершеним і може використовуватися як окрема тема професійного розвитку.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації

Удосконалення предметно-методичної, підприємницької, фінансової та інформаційно-цифрової компетентностей педагогічних працівників для ефективного планування й викладання предмета «Підприємництво і фінансова грамотність», організації практико-орієнтованого навчання з питань фінансової поведінки та родинних фінансів і формування в учнів навичок фінансово безпечної поведінки.

Завдання підвищення кваліфікації

- поглибити розуміння місця предмета «Підприємництво і фінансова грамотність» у структурі базової середньої освіти та вимог Державного стандарту;
- удосконалити вміння аналізувати модельні навчальні програми, підручники й електронні додатки, планувати навчання та інтегрувати предмет з іншими освітніми компонентами;
- розвинути методичні вміння викладати теми про фінансову поведінку, родинні фінанси, доходи, витрати, бюджет і заощадження з використанням кейсів, симуляцій та інтерактивних вправ;
- сформувати готовність організовувати навчальні ситуації, що розвивають підприємливість, критичне мислення та відповідальне прийняття фінансових рішень;
- удосконалити вміння навчати учнів розпізнавати фінансове шахрайство й кіберризики, захищати персональні дані та користуватися цифровими фінансовими сервісами безпечно;
- розвинути навички розроблення компетентнісно орієнтованих завдань і використання формувального оцінювання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

предметно-методична (А2);
інформаційно-цифрова (А3.2, А3.3);
проєктувальна (В3);
прогностична (Г1);
організаційна (Г2);
оцінювально-аналітична (Г3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації: після завершення програми

Знання:

- основні положення Державного стандарту базової середньої освіти та особливості реалізації предмета «Підприємництво і фінансова грамотність»;
- підходи до аналізу модельних навчальних програм, підручників, електронних додатків і цифрових освітніх ресурсів;
- методичні підходи до формування в учнів навичок планування доходів і витрат, ведення бюджету та прийняття фінансових рішень;
- можливості використання кейсів, симуляцій, інтерактивних вправ і проєктної діяльності;

– основні види фінансового шахрайства й кіберризиків та способи захисту персональних і платіжних даних.

Уміння:

– аналізувати модельні навчальні програми та підручники й планувати навчання відповідно до очікуваних результатів;
– розробляти навчальні кейси та інтерактивні вправи з тем фінансової поведінки, родинних фінансів і підприємництва;
– моделювати ситуації планування бюджету, зіставлення доходів і витрат та вибору фінансово обґрунтованого рішення;
– добирати цифрові ресурси й організовувати їх безпечне використання в освітньому процесі;
– розробляти вправи для розпізнавання фішингових повідомлень, шахрайських пропозицій та інших цифрових загроз;
– використовувати формувальне оцінювання, критерії успіху та зворотний зв’язок.

Цінності та ставлення: академічна доброчесність, відповідальність, доброчесність, повага до гідності учня, критичне мислення, фінансова дисципліна, усвідомлене споживання, повага до приватності, готовність до співпраці та неперервного професійного розвитку.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: застосовується накопичувальне оцінювання з підсумковим контролем за кожним навчальним модулем. Формат підсумкового контролю — залік; підставою для зарахування є виконання передбачених практичних і самостійних завдань. Конкретні критерії та мінімальні порогові значення визначаються робочою програмою/організатором навчання.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво або сертифікат установленого зразка.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Лекційні заняття спрямовані на ознайомлення з нормативними, концептуальними та методичними засадами викладання предмета «Підприємництво і фінансова грамотність», його місцем у структурі базової середньої освіти, підходами до планування курсу, аналізу модельних навчальних програм, підручників і цифрових ресурсів. Практичні заняття передбачають формування вмінь використовувати кейси, фінансові симуляції та інтерактивні вправи для опрацювання тем фінансової поведінки, родинних фінансів, доходів, витрат і бюджету, а також розробляти навчальні завдання з фінансової безпеки та протидії шахрайству. Самостійна робота спрямована на опрацювання нормативних і навчально-методичних матеріалів, аналіз освітніх ресурсів і розроблення власних практико-орієнтованих завдань. Кожен модуль завершується окремим тестуванням тривалістю 1 годину.

Розподіл навчального часу: лекції — 6 год. (20 %), практичні заняття — 12 год. (40 %), самостійна робота — 9 год. (30 %), тестування — 3 год. (10 %). Загальний обсяг — 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС).

Назва навчальної теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Тестування	Усього
МОДУЛЬ 1. Предмет «Підприємництво і фінансова грамотність»: нормативно-методичні засади та планування навчання					
1.1. Предмет у структурі базової середньої освіти: мета, результати та компетентності	1	0	1	0	2
1.2. Аналіз модельних навчальних програм і підручників; планування курсу	1	2	1	0	4
1.3. Інтеграція з іншими предметами	0	2	1	0	3

та використання електронних додатків і цифрових ресурсів					
Тестування за модулем 1	0	0	0	1	1
Разом за модулем	**2**	**4**	**3**	**1**	**10**
МОДУЛЬ 2. Фінансова поведінка та родинні фінанси: методика практико-орієнтованого навчання					
2.1. Фінансові рішення, доходи, витрати та родинний бюджет	1	0	1	0	2
2.2. Кейс-метод і симуляції для навчання плануванню бюджету, заощадженням і відповідальному споживанню	1	2	1	0	4
2.3. Інтерактивні вправи та навчальні проєкти з фінансової грамотності й підприємливості	0	2	1	0	3
Тестування за модулем 2	0	0	0	1	1
Разом за модулем	**2**	**4**	**3**	**1**	**10**
МОДУЛЬ 3. Фінансова безпека та запобігання шахрайству: навчання безпечної поведінки в цифровому середовищі					
3.1. Фінансові ризики, шахрайство та кіберзагрози: зміст і методика викладання	1	0	1	0	2

3.2. Розпізнавання фішингових повідомлень, захист персональних даних і безпечний онлайн-банкінг	1	2	1	0	4
3.3. Розроблення ситуаційних завдань, алгоритмів безпечних дій і пам’яток для учнів	0	2	1	0	3
Тестування за модулем 3	0	0	0	1	1
Разом за модулем	**2**	**4**	**3**	**1**	**10**
УСЬОГО	**6**	**12**	**9**	**3**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Предмет «Підприємництво і фінансова грамотність»: нормативно-методичні засади та планування навчання

Тема 1.1. Предмет у структурі базової середньої освіти: мета, результати та компетентності

Місце предмета «Підприємництво і фінансова грамотність» у базовій середній освіті. Орієнтири Державного стандарту базової середньої освіти, підприємницька та фінансова компетентності, очікувані результати навчання. Зв’язок змісту предмета з життєвими ситуаціями учнів, відповідальним прийняттям рішень і розвитком критичного мислення.

Тема 1.2. Аналіз модельних навчальних програм і підручників; планування курсу

Огляд модельних навчальних програм для 8–9 класів, порівняння їх структури, тематичного наповнення та очікуваних результатів. Аналіз підручників: послідовність тем, практичні завдання, кейси, ілюстрації, запитання для рефлексії та інструменти оцінювання. Планування навчального часу, узгодження результатів, змісту й навчальної діяльності. Практична робота: порівняльний аналіз фрагментів двох програм або підручників.

Тема 1.3. Інтеграція з іншими предметами та використання електронних додатків і цифрових ресурсів

Міжпредметні зв'язки з математикою, інформатикою, технологічною та соціальною освітніми галузями. Електронні додатки до підручників, онлайн-платформи, ресурси Національного банку України, «Дія.Освіта», Всеукраїнська школа онлайн, цифрові інструменти для створення тестів, візуалізацій і спільної роботи. Критерії добору ресурсів: достовірність, вікова відповідність, доступність, практична цінність і безпечність. Практична робота: розроблення плану фрагмента уроку з інтегрованим ресурсом.

Тестування за модулем 1 (1 година)

Тестові завдання перевіряють розуміння нормативно-методичних засад предмета, уміння орієнтуватися в модельних програмах і підручниках, планувати навчання та добирати цифрові ресурси.

МОДУЛЬ 2. Фінансова поведінка та родинні фінанси: методика практико-орієнтованого навчання

Тема 2.1. Фінансові рішення, доходи, витрати та родинний бюджет

Фінансові потреби й бажання, пріоритети та обмеженість ресурсів. Види доходів і витрат, постійні й змінні витрати, планування бюджету, заощадження та фінансова ціль. Родинні фінанси як навчальний контекст: повага до приватності сімейних обставин, використання умовних даних і навчальних прикладів. Розвиток навичок обґрунтованого вибору та відповідального споживання.

Тема 2.2. Кейс-метод і симуляції для навчання плануванню бюджету, заощадженням і відповідальному споживанню

Використання кейсів для аналізу фінансових ситуацій; моделювання доходів і витрат, розподілу обмеженого бюджету, вибору між альтернативами та планування заощаджень. Застосування таблиць, карток, рольових ігор і фінансових симуляцій. Обговорення наслідків фінансових рішень і типових помилок без осуду чи стигматизації. Практична робота: розроблення кейсу з бюджетом домогосподарства на умовних даних.

Тема 2.3. Інтерактивні вправи та навчальні проєкти з фінансової грамотності й підприємливості

Інтерактивні вправи, командна робота, мініпроєкти та моделювання підприємницьких ідей. Визначення проблеми й цільової аудиторії, планування ресурсів, оцінювання витрат і представлення рішення. Формувальне оцінювання, критерії успіху, самооцінювання та взаємооцінювання. Практична

робота: створення інтерактивного завдання або мініпроєкту з фінансової грамотності.

Тестування за модулем 2 (1 година)
Тестові завдання перевіряють розуміння основ фінансової поведінки та родинних фінансів, здатність аналізувати доходи й витрати, планувати бюджет і добирати методи практико-орієнтованого навчання.

МОДУЛЬ 3. Фінансова безпека та запобігання шахрайству: навчання безпечної поведінки в цифровому середовищі

Тема 3.1. Фінансові ризики, шахрайство та кіберзагрози: зміст і методика викладання

Поняття фінансової безпеки та персональних і платіжних даних. Типові види шахрайства: фальшиві повідомлення й пропозиції, соціальна інженерія, виманювання кодів підтвердження, даних картки або паролів. Ознаки підозрілих контактів, психологічний тиск і маніпуляції. Педагогічні підходи до формування пильності, критичного мислення й відповідального реагування.

Тема 3.2. Розпізнавання фішингових повідомлень, захист персональних даних і безпечний онлайн-банкінг

Ознаки фішингу в електронній пошті, SMS, месенджерах і соціальних мережах; перевірка адрес, посилань і джерел повідомлень. Правила захисту паролів, кодів підтвердження, реквізитів платіжних карток і персональних даних. Безпечне користування онлайн-банкінгом, перевірка операцій і порядок дій у разі підозри на шахрайство. Практична робота: аналіз навчальних прикладів повідомлень і визначення ознак ризику.

Тема 3.3. Розроблення ситуаційних завдань, алгоритмів безпечних дій і пам’яток для учнів

Проєктування кейсів і рольових сценаріїв щодо фінансового шахрайства та кіберризиків. Алгоритми безпечної поведінки: зупинитися й не поспішати, не переходити за підозрілими посиланнями, не передавати конфіденційні дані, перевірити інформацію через офіційний канал, звернутися по допомогу та повідомити фінансову установу або відповідні служби за потреби. Розроблення пам’яток і критеріїв оцінювання навчальних відповідей. Практична робота: створення учнівської пам’ятки «Як розпізнати фінансове шахрайство».

Тестування за модулем 3 (1 година)
Тестові завдання перевіряють уміння розпізнавати типові ознаки фінансового шахрайства й кіберризиків, визначати безпечні способи захисту даних та обирати алгоритм реагування.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

- ✓ Порівняти дві модельні навчальні програми або два підручники за тематикою, очікуваними результатами й практичною спрямованістю.
- ✓ Розробити фрагмент календарно-тематичного планування з визначенням очікуваних результатів і міжпредметних зв'язків.
- ✓ Дібрати електронний додаток або цифровий ресурс до теми предмета й обґрунтувати його педагогічну доцільність.
- ✓ Створити кейс для аналізу потреб, доходів, витрат і планування умовного родинного бюджету.
- ✓ Розробити симуляцію або інтерактивну вправу щодо вибору фінансової цілі та планування заощаджень.
- ✓ Підготувати мініпроєкт, який розвиває підприємливість і навички обґрунтування фінансового рішення.
- ✓ Проаналізувати навчальні приклади повідомлень і визначити ознаки фішингу або шахрайської пропозиції.
- ✓ Створити пам'ятку для учнів щодо захисту персональних даних і безпечного користування онлайн-банкінгом.

3.2. Орієнтовні питання для самостійного опрацювання

- ✓ Місце предмета «Підприємництво і фінансова грамотність» у базовій середній освіті.
- ✓ Порівняльний аналіз модельних навчальних програм для 8–9 класів.
- ✓ Критерії аналізу підручника та електронних додатків до нього.
- ✓ Міжпредметні зв'язки під час викладання фінансової грамотності.
- ✓ Методика навчання планування доходів, витрат і родинного бюджету.
- ✓ Кейси, симуляції та інтерактивні вправи як засоби формування фінансової компетентності.
- ✓ Формувальне оцінювання навчальних результатів із підприємництва та фінансової грамотності.
- ✓ Основні види фінансового шахрайства та ознаки фішингових повідомлень.
- ✓ Правила захисту персональних і платіжних даних та безпечного користування онлайн-банкінгом.
- ✓ Розроблення навчальних алгоритмів і пам'яток щодо фінансової безпеки.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

4.1. Нормативні документи та модельні навчальні програми

1. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898
2. Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи» для закладів загальної середньої освіти / авт. Панченко С. Ю. Київ : Інститут модернізації змісту освіти, 2023. 40 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1rYE9sIU-Ub3kvcgy2KIhjQ8RIFOG_lCU/view
3. Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи» / авт. Кузнєцова А. Я. та ін. Київ : Інститут модернізації змісту освіти, 2023. 52 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1cLEzwnI_cZfxwdscStllvDGxI7BAQZa2/view
4. Модельна навчальна програма «Підприємництво та фінансова грамотність. 8–9 класи» / авт. Беспалко І. В. та ін. Київ : Інститут модернізації змісту освіти, 2023. 45 с. URL: https://drive.google.com/file/d/18qag0WNuquRUw2h7l-E30Xcw_x0LUJ9K/view
5. Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8–9 класи» / авт. Буяк Р. Р. та ін. Київ : Інститут модернізації змісту освіти, 2023. 38 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1Zf6mbBQz49dhgPgs-U6utDPuu23rzF14/view

4.2. Підручники та навчально-методичні джерела

6. Беспалко І. В. та ін. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : [видавництво уточнюється], 2025.
7. Буяк Р. Р. та ін. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : [видавництво уточнюється], 2025.
8. Гільберг Т. Г., Суховій О. В. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2021.
9. Кузнєцова А. Я. та ін. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : [видавництво уточнюється], 2025.
10. Пластун О. Л., Панченко С. Ю., Оверко В. П. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Ранок, 2021.

11. Ролік В. А., Войтицька Л. В., Тригуб О. В. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ, 2025. ISBN 978-966-983-562-8.
12. Стеценко І. Б., Андрусич О. О. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Оріон, 2021.
13. Теплов С. Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2025.
14. Гільберг, Т. Г., & Суховій, О. В. (2025). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Генеза.
15. Гургула, Т. В., Буяк, Р. Р., Куждеба, Б. Ю., Сливка, Є. М., & Сухінська, В. О. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти.
16. Кузнєцова, А. Я., Сидорова, О. В., Маслов, В. О., Слобода, Л. Я., Дунас, Н. В., Нагайчук, Н. Г., Шніцер, О. П., Довгань, А. І., Часнікова, О. В., Синя, І. А., Наконечна, Г. М., Стецiв, І. Р., Поліковська, Г. Г., & Криховець-Хом'як, Л. Я. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти.
17. Пластун, О. Л., & Панченко, С. Ю. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Ранок.
18. Ролік, В. А., Войтицька, Л. В., & Тригуб, О. В. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Освіта.
19. Стеценко, І. Б., & Андрусич, О. О. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Світич.
20. Теплов, С. В., & Юхимович, О. А. (2026). Підприємництво і фінансова грамотність : підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Генеза.
21. Економіка і фінанси. 9 клас : навч.-метод. посібник для вчителя / за заг. ред. Т. С. Смовженко. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2020. 123 с.
22. Кізима Т., Круп'як І., Коломийчук Н. Методика викладання фінансової грамотності у вищій школі: досвід та перспективи. 2020. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/items/c9154e68-b6ff-4dc5-adc3-115b22f7928b
23. Котоній Н. Ю. Фінансова грамотність і цифрові технології: аспекти взаємовпливу : дис. … докт. філософії. Тернопіль, 2025. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/25562/1/onufriichuk.pdf

24. Морзе Н. В., Варченко-Троценко Л. О. Інтернетика та прикладні інформаційні технології в освіті : методичний посібник. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/40019/?utm_source=chatgpt.com
25. Пискун О. М., Сокол Н. В. Розвиток підприємливості та фінансової грамотності учнів старшої школи в процесі технологічної освіти // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. 2018. № 151 (2). С. 118–122.
26. Прикладні фінанси. 8 клас : навч.-метод. посібник для вчителя / за заг. ред. Т. С. Смовженко. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2020. 117 с.
27. Родинні фінанси. 5 клас : навч.-метод. посібник для вчителя / за заг. ред. Т. С. Смовженко. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2020. 117 с.
28. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як? : навчальний посібник / авт. кол. Київ, 2019. 272 с.
29. Шевчук І. І. Метод проєктів при вивченні фінансової грамотності у закладах загальної середньої освіти : магістерська робота. 2024. 64 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/27311/1/Shevchuk_2024.pdf
30. Ясинська Н. А. Управління особистими фінансами : навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2015. 352 с.

4.3. Фінансова просвіта та цифрові освітні ресурси

31. Національний банк України. Стратегія фінансової грамотності та матеріали з фінансової просвіти. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-fingramotnosti-ta-ponad-700-zahodiv-yaknatsionalniy-bank-pidvischuvav-riven-finansovoyi-kulturi-v-ukrayini-u-2019-rotsi
32. Талан — центр фінансових знань Національного банку України. URL: https://talan.bank.gov.ua/
33. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Фінансова просвіта. URL: https://www.fg.gov.ua/finansova-prosvita
34. Дія.Освіта. Фінансовий сенсей. URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyy-sensey
35. Дія.Освіта. Підприємництво для школярів. URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/pidpriemnictvo-dla-skolariv-modul
36. Всеукраїнська школа онлайн. URL: https://lms.e-school.net.ua/
37. Google for Education. URL: https://edu.google.com/
38. Canva for Education. URL: https://www.canva.com/education/
39. Kahoot! URL: https://kahoot.com/
40. LearningApps. URL: https://learningapps.org/